KÖZ MASALI

YAZAN
Kudret Ayşe YILMAZ

RESİMLEYEN
Elif YEMENİCİ

DİB YAYINLARI

Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları: 1319/4
Çocuk Kitapları: 306

Yayın Yönetmeni
Dr. Yüksel Salman

Koordinasyon
Yunus Akkaya

Eser İnceleme
Hale Şahin

Editör
Zeynep Ulviye Özkan

Grafik&Tasarım
MTK

Baskı Takip
İsmail Derin

Baskı
Bilnet Matbaacılık ve
Ambalaj San. A.Ş.
444 44 03

1. Baskı, İstanbul 2017

Eser İnceleme Komisyon Kararı
29.09.2016/18

2017-34-Y-0003-1319/4
ISBN: 978-975-19-6676-6
Sertifika No: 12931

© Diyanet İşleri Başkanlığı

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
No:147/A 06800 Çankaya/ANKARA
Tel: 0312 295 72 93-94
Faks: 0312 284 72 88
e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr

İçindekiler

Kabuk Ateşten İyi 07

Ateş Dışındaki Dünya 11

Salyangozun İzini Takip 15

Kirpiler Diyarının Bilgesi 21

El Ele Verince 25

Sır İçinde Sır 31

Yumurtayı Kırdıran Söz 35

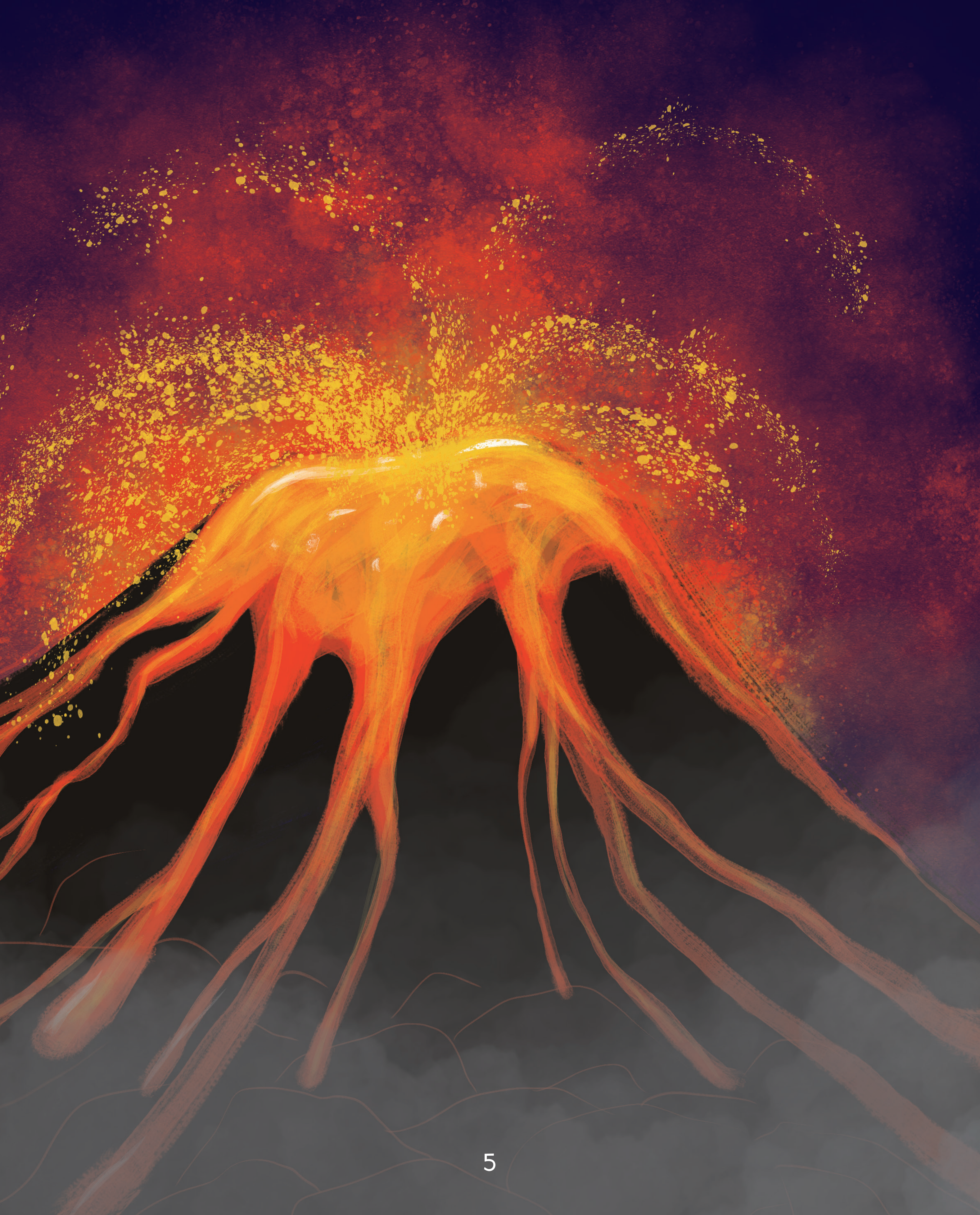
Yolun Sonu Selamet 39

Nice nice asırlar, yığın yığın hasırlar önceydi... Kuşlar kemikten kolye dizer, balıklar yosundan yorgan dikerdi. Gözlüklü ağaçlar dökülen yapraklara uzunca destanlar yazar, kara taşlar güneş altında çatırdaya çatırdaya güneşlenmeyi severdi.

İşte o zamanlar bir ateş coşarak göğe merdiven dayamış da yanardı. O ateş ki kıvılcımları yağmur gibi dört yana saçılır ve iştahla kabarırdı. Oraya ateş ülkesi denirdi.

O kızıl alevler içinde kimselerin görmediği, bilmediği semender ailesi güzel bir hayat sürüp gitmekteydi. Ateş, onlara çok tatlı bir yarendi. Kıvılcımlar âdeta damarlarındaki kan demekti. O ateş içinde kurdukları yuvaları yeni bir yumurtanın çatlama vakti gelene dek keyifle sürdü.

O yumurtanın ince bir zar gibi şeffaf olan kabuğunun çatlaması epey gecikmişti. Semender ana ve semender baba, adını Bukor koydukları yavrularına neden kavuşamadıklarını anlayamıyorlardı. Yavru Bukor, o ince kabuktan başını çıkarmaya asla yanaşmıyordu. Semender ana ile semender baba da bu büyük soruna en kısa zamanda bir çözüm bulmak zorundaydı.

Kabuk Ateşten İyi

Semender ana ağlamaya başladı. Yavrusunun o kuru kabukta durmak istemesine akıl sır erdiremez olmuştu. Bukor, annesinin ağlamasına daha fazla dayanamayarak annesine seslendi:

– Anne neden ağlıyorsun?

– O kabuktan çıksaydın da görseydim seni, öpseydim seni, sevseydim seni…

– Çıkmam. Boşuna dil dökme. Baksana ne rahatım ben böyle. Sanki uçan halı üzerindeyim. Sanki nehir üzerinde akıp giden bir yaprak gibi hafifim.

– Öyle mi düşünüyorsun sahiden?

– Düşünmemem mümkün değil anne! Ne olacak ki çıksam? Her yan ateş… Gördüğüm, bildiğim, yediğim, içtiğim hep ateş mi olsun?

– Amma bu bizim için en güzelidir. Bize en uygunudur.

Bukor hiç duymamış gibi ellerini kafasının altına koyup uyumaya başladı. Semender ana ve semender baba bu hâle bir anlam veremiyordu. Ateş içinde güngörmüş ne kadar semender bilgesi varsa tamamına akıl danıştılar, fikir sordular. Hepsi de daha önce böyle bir şeyi sadece bir kez gördüklerini, onu da unutup gittiklerini söyledi. "Aman yumurtayı siz kırmayın. Yanar gider yavru Bukor. Kendi çıkmalı ki vücudu güçlensin. İkna edin. Konuşun ve bekleyin." diye de eklediler.

Semender baba ve semender ana artık uyku nedir bilmez, bir nebze gülmez, şöyle rahat bir nefes alamaz olmuştu. Ama kaç gün geçerse geçsin sözler de vaatler de boşa gidiyordu. Bukor kabuğunu çok sevdiğini ve kırmamaya kararlı olduğunu anlatıp duruyordu. Böyle giderse açlıktan ölecekti.

Semender ananın aklına bir fikir geldi. Semender babaya "Sen burada kal, bize daha geniş bir ev kur. Ben de bu büyük derdi çözeyim. Sevinçle sana geri döneyim." dedi.

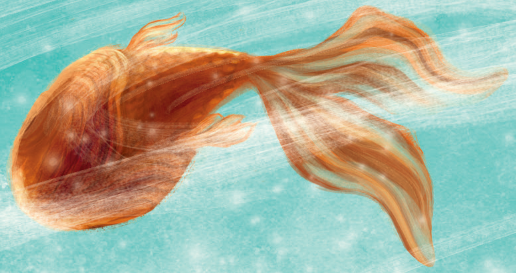

“Bukor’u ateş içindeki akrabalarımız ikna edemedi, en iyisi ben biraz dışarı çıkayım. Bir kabuklu canlı bulayım. Bu işin sırrını ona sorayım...” deyip yollara düştü. Ateşten yuvasını hüzünle terk ederken aslında çok korkuyordu.

Ateş Dışındaki Dünya

Semender ana, kabuk içinde uyuyan yavrusunu da sırtına sarıp ilerlemeye koyuldu. Ateş ülkesinden çıkınca ilkin gözleri görmez, nefesi yetmez oldu. Şaşkınlıkla yerdeki yemyeşil çimlere baktı, dokundu. Sonra büyük ağaç gövdelerine yaslandı. Çiçeklerin kokusu başını döndürdü, kuşların cıvıltıları kulaklarında uğuldadı. En büyük şaşkınlığını şüphe yok ki şarıldayarak akan o ırmağı görünce yaşadı.

Mavi ırmağın yeşil yosunları sürükleyerek akışını, içinde iri göbekli kırmızı yüzgeçli balıkların sıçrayışlarını bir süre izledi. Yavrusunu arayan telaşlı bir kurbağayı gördü. Ardından omzuna binlerce örümcek yüklemiş baykuş ve sırtına kara bir yılan dolamış gezen hörgüçsüz bir deveye dikkatle baktı. Onların yanlarına dek varmak ve dertlerini sormak istedi, ama bunun için vakti yoktu. En iyisi onlardan uzaktan da olsa yardım istemekti.

"Kabuklu ne vardır acaba bu dünya üzerinde? Kabuk zor değil midir taşıyıp da gezene? Kimlere sorsam ah kimler bilir? Bu yerde kimse hâl hatır sormaz belli ki... Hey kurbağa, yavrum nerede diye bağıran kurbağa... Hey koca pençeleriyle heybetini mühürlemiş kocaman baykuş yukarıdan bak hele de söyleyiver. Ya da sen hörgüçsüz deve ne olur bana söyle... Kabuklu bir hayvana "Gel..." de. Başka kimse yok mu?"

Semender ana böyle bağırıp dururken yanından geçmekte olan salyangoz durdu. Kafasından uzanan iki çıkıntıya kondurulmuş gözleri semender anayı iyice izlemeye koyuldu. Onun kızıl derisinden hâlâ dumanlar çıkıyordu. Salyangoz, vücudunu birkaç adım geri sürüklese de yeterli olmayacaktı, bu yüzden yoluna devam etti. Nefesi ateş kokan, gözleri alev alev yanan semender salyangozu görüverdi.

Salyangozun İzini Takip

Salyangoz, kıvrım kıvrım parlak kabuğunu sürüyerek bir yerlere gidiyordu. Sonra biraz durup taze ve sulu otlardan bir ısırık alarak yola devam ediyordu. Semender ana, salyangozun gümüş gibi ışıldayan izini takip etmeye başladı. Hem yavaş yavaş gezmek hem de salyangozun şu tatlı şarkısını dinlemek çok keyifliydi: "Hadi şimdi çek çek çek… Şu kabuğum gidecek… Evim sırtımda benim… Keyfim yerinde benim… Hadi şimdi çek çek çek… Şu kabuğum gidecek…"

Yorulan salyangoz bir ağaç gövdesine tırmanmaya başladı. Semender ana, ona birkaç kez seslendi. Salyangoza sesini bir türlü duyuramıyordu. Yerden aldığı bir taşı salyangoza fırlattı. Salyangoz, kabuğuna değen taşla birlikte sert bir şekilde yere çakıldı.

"Kim attı bana bu koca taşı... Kim attı?" diye bağırarak etrafına bakan salyangoz semender ananın kızıl gövdesini karşısında görünce birden toparlandı. Korkmuştu. Geri geri gitmeye çalışsa da çok hızlı hareket edemediği için gözlerini kapatıp beklerken şunları söylemeye koyuldu:

– Beni yeme semender! Benim tadım tuzum yoktur.

– Seni yiyecek değilim ey salyangoz!

– O halde ne demeye taşladın beni de yere düşürdün? Bak kabuğum nasıl çatladı!

– Affet beni ey salyangoz... Derdimi dinle de çöz salyangoz. Bir yavrum var benim ve şu sırtımdaki yumurtanın içinde. Çıkmam dedi de kırmadı kabuğunu... Aklım allak bullak, bana lütfen yardım elini uzat.

– Seni ilk kez gördüm, tanımıyorum. Derin çok sert, gözlerin alev topu gibi parlayıp durmakta, biraz daha yaklaşsan bana belki bedenimi kül edersin.

– Bana semender ana, derler. Kimseye zarar vermem. Aklına kötü şeyler gelmesin.

– Benim adım da Isla. Ne umdun benden de geldin buralara?

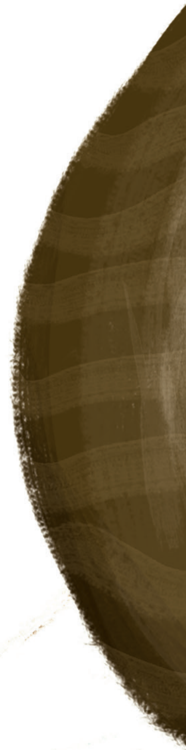
– Bir kabuklu can sahibini göreyim de akıl alayım, diye düştüm yollara. Sana bir soru sormam gerekir ki ondan sonra yoluma gideyim.

– Sor hele…

– Bak şu sırtımdaki yavruma… Yumurtasından çıkmak istemez, dedim ya. Üzüntümden bir deri bir kemik kaldım. Perişan oldum. Biraz daha çıkmazsa o kuru kabuğun içinden, korkarım ki açlık ve susuzluktan ölecek. Senin şu kabuğuna baksa da görse dedim tabiatın sırrını. Kimi kabuklu, kimi boynuzlu, kimi pençeli, kimi de benim gibi çelik derili…

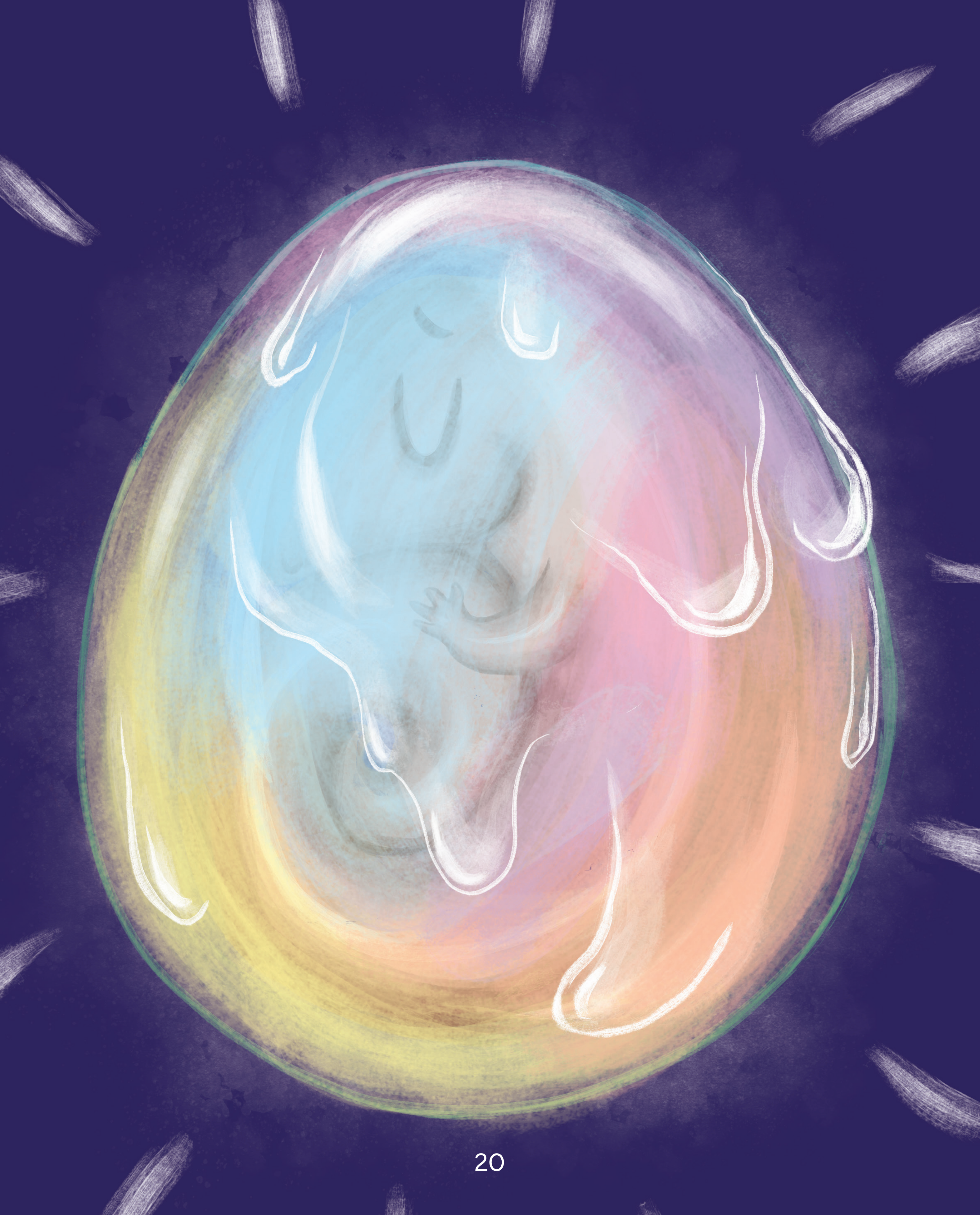
– Çok doğru dersin demesine de bu kabuk meselesi olduğu kadar diken meselesi. Hadi şu vadideki kirpiye götür bizi. Onun dikeni oktan keskindir, yumurtayı keser de yavrunu kurtarır belki. Burada çoğu kimse ona akıl danışır.

Semender ananın sırtına altın bir tahta kurulur gibi oturan Isla, bir yandan da yumurta içinde uyuyan Bukor'u izliyordu.

Kirpiler Diyarının Bilgesi

Isla, semender ananın sırtında bir hınzırlık düşündü. İçi görünen incecik yumurta kabuğunu ışıltılı salgılarıyla boyamaya başladı. Hem boyuyor hem sessiz sessiz gülüyor hem de Bukor'a şunları söylüyordu: "Seni yaramaz semender seni... Kapatıyorum tüm pencerelerini. Annesini üzenleri hiç sevmem ben. Sen bu dersi çoktan hak etmişsin belli..."

Nihayet tüm yumurta ışıl ışıl boyanmışken semender ananın sesi ile irkildi:

– Ey Isla! Bak bakalım dediğin yer burası mı?

– Evet burası... Bunca yolu ne de hızlı geldin, şaşırdım doğrusu.

– Ben de senin ardında bıraktığın o gümüş yola şaşırmıştım. Her nesnenin vardır binbir güzelliği, binbir özelliği...

– Haklısın ey semender ana, hem haklı hem akıllısın. Bak kirpiler diyarıdır burası.

Semender ana sırtındaki iki konuğuyla birlikte devam etti yürümeye. Yerlerdeki kara kirpi dikenlerine basmamaya gayret ederek ilerleyen semender ana çok üzgündü.

İleride kirpilerin en yaşlısı göründü. Kılıç gibi ışıldayan dikenlerini hışırdatarak onlara yaklaşmaya başladı. Semender ana, bunun yavrusu için son fırsat olduğunu biliyordu. Yakuta benzer damlalar ateşe benzeyen gözlerinden bir bir süzülüyordu. Kirpi henüz konuşmadan semender ana söze başladı:

— Ey kara iğneleri sırtını sarmış koca kirpi... Her derde deva vardır derler, benim derdime deva var mıdır?

Kirpi, semender ananın sırtındaki salyangoza ve ışıl ışıl parlayan yumurtaya iyice baktı. Biraz düşünüp çokça tarttı. Nihayet sorusunu sordu:

— Semender, ateş ülkesinin sakini semender... Seni hangi dert buralara dek getirmiş anlat hele! Bir faydamız olursa ne mutlu bize...

El Ele Verince

Semender ana sırtındaki yumurtayı bir çırpıda kuyruğuna dek yuvarladı. Kirpiye doğru uzattı. Tam söze başlayacaktı ki sesi soluğu bir anda kesildi. Bu yumurtayı kendi yumurtasına benzetemedi. Hızla geriye dönüp koşmaya, koşarken bağırmaya, bağırırken ağlamaya başladı. Ayaklarına etrafa saçılmış kirpi dikenleri batıyor ve ateşin zarar veremediği o ayakları kanatıyordu. Isla, yumurtasını bulmak için koşan semender anaya dönmesi için seslendi. Gelgelelim hiç faydası olmuyordu.

Kirpi vaziyete bir anlam veremedi, ne olup bittiğine akıl erdiremedi. En iyisi olayların başından beri şahitliğini yapan yumruk büyüklüğünde, ışıl ışıl parlayan Isla'ya danışmaktı. Isla'ya döndü ve sordu:

– Salyası gümüşten salyangoz... Yuvası saraydan köşkten salyangoz... Söyle bakalım ne oldu semendere?

– Şunu görür müsün?

– Şu parlak taşı mı?

– Taş değil yumurtadır. Semender ananın yavrusunun konağıdır. Gelgelelim yavru oradan çıkmaya yanaşmaz.

– Ne dersin böyle... İşin tam özünü söyle!

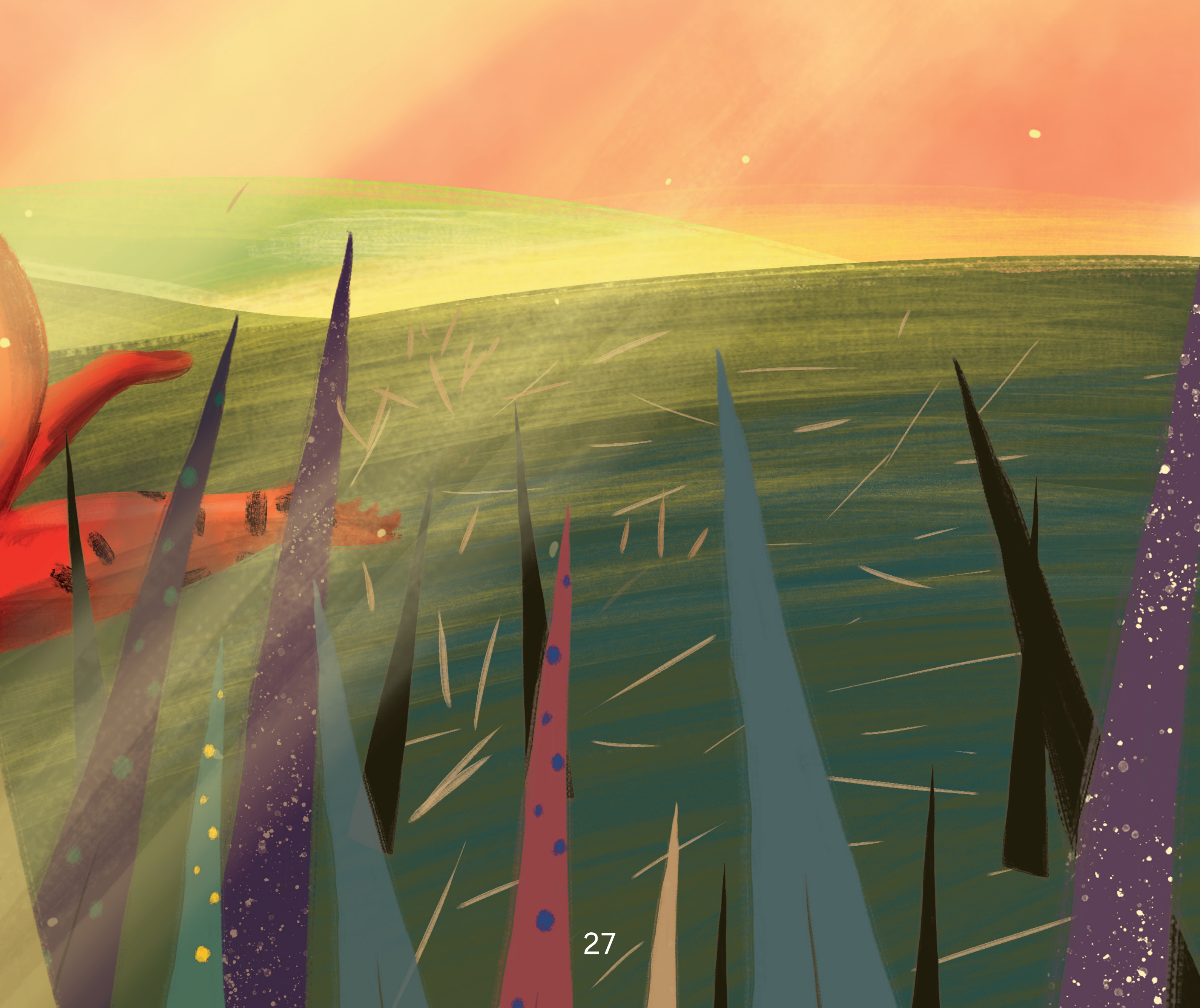
– Demem belli, denen belli... Bu inatçı yavru çıkmaz yumurtadan.

– Dur hele önce semender ananın ardından yetişeyim. Sonra bu yumurta için bir çözüm düşüneyim.

Semender ana önde, iri kirpi arkada epeyce koştular. Nihayet ayaklarının acısına daha fazla dayanamayan semender ana, sert bir demir gibi yere düştü. Ayaklarına batan kirpi dikenlerinin açtığı yaralar yüzünden değil çocuğunu kaybettiği için derin bir acı içinde kıvranmaya başladı.

Kirpinin sesi işitildi. Semender anayı ayaklarından damlayan kan izlerinden bulduğu için şükrediyordu. Semender anaya sakin olması gerektiğini ve acele etmeyip dinleseydi bu kadar acı çekmeyeceğini anlattı. Semender ana, sırtından indirdiğinde parlak bir taş sandığı o şeyin kendi yumurtası olduğunu duyunca rahat bir nefes aldı.

Kirpi, rengârenk yapraklardan, mis gibi kokan çiçeklerden bir merhem yapıp semender ananın ayaklarına sardı. Semender ana bu sayede acısının yavaş yavaş dindiğini fark etti.

Nasıl döneceklerini hesaplamaları lazımdı. Semender ananın ayaklarındaki yaraların kanaması dinmeden yola devam ederlerse onun daha çok acı çekmesine sebep olacaklardı. Kirpi bir ağacın dibine tıpkı bir top gibi dürülürken biraz beklemelerinin iyi olacağını belirtti. Zaten acı içinde kımıldayamayan semender ana bu teklifi kabul etmek zorunda kaldı.

Sır İçinde Sır

Semender ana ve bilge kirpi derin bir sohbete başladı. Kirpi yıllar evvel bir semenderin daha yumurtasından çıkmadığı için kendisine getirildiğinden bahsetti. Bu yavruyu çıkarmak için küçük bir oyun düşündüğünü ve daha sonra yavrunun kendiliğinden çıktığını anlattı. Yerde boydan boya serilmiş yatan semender ana ayaklarının acısını dahi unutup birden toparlandı.

– İki şeyi merak ettim. Birincisi, yavruyu nasıl çıkardın? İkincisi, o yavru şimdi nerede? dedi.

Kirpi minik burnunun üzerindeki sevimli gözlerini bir şeyler hatırlamak ister gibi kıstı. Bekledi... Bekledi... O beklerken semender ana kaygıyla ve sabırsızlıkla olduğu yerde kımıldamadan duruyordu. Kirpi nihayet söze başladı.

— Hatırladım. Yumurtadan çıkması için bir söz söylemiştim.

— Neydi o söz?

— Sen düşün, sen bul!

— Bulamam ki…

— Düşünen, emek veren ve sabreden bulur. Ben biraz uyuyacağım şimdi.

— Ne olur söyle ey koca kirpi…

— Hayat bir armağandır, keyfi de kederi de vardır. Sabah ola, sabır ola, hayır ola! Vakti gelen şey zaten olacaktır. Geç kalanlar kaybederler. Benden bu kadar, hoşça kal…

Kirpi derin bir uykuya daldı. Semender ana ise kirpinin, yumurtaya ne demiş olabileceğine kafa yordu. Bir türlü cevap bulamıyordu.

Hava aydınlanmaya başlamıştı ki yaşlı kirpi yerinden doğruldu.

— Hadi ey semender ana… Şimdi senin müşkülünü çözme vaktidir. Isla çoktan varmıştır yumurtanın yanına, biz de yavaş yavaş gideceğiz, dedi.

Yumurtayı Kırdıran Söz

Kirpi önde semender ana arkada yürümeye, yürürken bir yandan da sohbet etmeye başladılar. Kirpi hem soru soruyor hem de ömrü boyunca başına gelmiş komik hikâyelerle semender anayı güldürmeye çalışıyordu. Semender ana ise her sözün başında semender yavrusunu yumurtadan çıkaran sözü soruyor, yanıt yerine hep sessizlikle karşılaşıyordu.

– Ey kirpi ne var söyleyiversen bana cevabı?

– Bilir misin semender ana, buralarda herkes mutlu olmaya çalışır. Oysa mutluluk hâlinden memnun olmakla ilgilidir. Bak sırtımda ne çok ok var, ne yana dönsem o yana batar. Ama ben şikâyet etmem, çünkü yeri gelince o oklar beni her türlü saldırıdan kurtarır.

– Doğru dersin, ayaklarıma battı da acı içinde kıvrandırdı.

– Öyledir. Bu arada geldik bile. Bak, şu parlak taş senin yavrundur. Git konuş da çıksın kabuktan, çıksın da sarılsın anasına!

Semender ana ışıl ışıl parlayan yumurtaya yaklaştı. Sert tırnağı ile kabuğu birkaç kez tıklattı. Kabuk boyandığı için karanlığa mahkum olmuş Bukor hâlâ gecenin sürdüğünü sanıyordu.

Yumurtanın içinden nihayet ses geldi. Semender ana da korktuğu her hâlinden belli olan kabuk içindeki Bukor da ağlamaya başladı. Etraflarına biriken diğer kirpiler de üzüntü içinde olup biteni izliyordu. Herkes dili döndüğünce onu ikna etmeye, ona yalvarmaya devam ediyordu; ama yavru, yumurtasından çıkmaya yanaşmıyordu. Semender ana bir anda olduğu yerde donup kaldı. Nihayet hatırlamıştı ve "Buldum ey bilge kirpi… Şimdi anladım…" diye bağırdı.

Yolun Sonu Selamet

Semender ana neyi bulmuş olabilirdi? Neden birden bağırmış ve heyecanlanmıştı? Bu soruları kirpiler kulaktan kulağa birbirlerine soruyorlardı. Isla, yemişini yediği ağaç tepesinden semender anaya bağırıyordu: "Ne buldunsa söyle ey semender ana! Söyle ki yüreğimize su serpilsin."

Kirpiler de olup biteni büyük bir sabırsızlıkla dinlemeye koyuldu. Günlerden beri üzüntüden perişan olup da acılar çekmiş semender ana, yumurtaya yaklaşıp yüksek sesle şunları söyledi: "Hayat bir armağandır, keyfi de kederi de vardır. Sabah ola, sabır ola, hayır ola! Vakti gelmişse zaten olacaktır. Geç kalanlar kaybederler. Benden bu kadar, hoşça kal..."

Bu sözü duyan yavru, kabuğun içinde kımıldamaya, "Durun gitmeyin, beni terk etmeyin... Neden bitti yalvarışlarınız, benden nasıl vazgeçersiniz? Madem armağandır hayat, ben de alacağım armağanımı..." diye bağırmaya başladı. Ardından darbeler vurarak kabuğu kırdı. Koca kirpi ileride gülüyordu, bu sözü semender anaya geceki sohbetlerinde kendisi öğretmişti.

Pembe yanaklı güzel yavru Bukor, yumurta kabuklarından tamamen kurtulduğunda annesinin boynuna atıldı. Ondan özürler diledi. Semender ana da Bukor'a sımsıkı sarıldı. Ona kızgın olmadığını söyledi. Az sonra ateş ülkesine ve yeni kurulan yuvalarına doğru yola koyulacakları için heyecanlılardı.

Bir tatlı vedanın daha zamanı gelmişti. Kirpiye yaklaşan semender ana, ona canı gönülden teşekkür ettikten sonra yumurtadan çıkmak istemeyen diğer semender yavrusunun kim olduğunu da hatırladığını söyledi. Bilge kirpi gülümseyerek sordu: "Kim?" Semender ana gülümseyerek yanıtladı: "Ben..."

Hayatın şekli şemaili değişir görebilene. Hatırlanmalı önemli hatıralar yıllar geçse de... Bir salyangoz ile yola çıkan dermanını bulur, bir kirpi ile dertleşene biter her çile... Israr yerine sakinliği dene. Haydi şimdi düş düşlerinin peşine; ama düşlerini ateşlere düşürme!

